

Handläggare:
Susanna Höglund, 08-508 29 758

Till
Stadsbyggnads- och kulturroteln

Remiss av betänkandet (SOU 2015:88) Gestaltad livsmiljö

Svar på remiss från Stadsbyggnads- och kulturroteln (Dnr 110-1983/2015).

Sammanfattning

Stadsbyggnads- och kulturroteln har remitterat betänkandet (SOU 2015:88) "Gestaltad livsmiljö" till bland annat Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholmshem, Svenska Bostäder, Familjebostäder, SISAB, Stockholm Vatten och Micasa.

I betänkandet från Kulturdepartementet redogörs för utredningen om Gestaltad livsmiljö, med en genomgång och analys av nuvarande politik inom området samt ett antal förslag till förändringar.

Koncernledningen är positiv till den övergripande inriktningen och syftet med utredningens arbete. Koncernledningen delar också slutsatsen av analysen; att de nya målen bör präglas av ett bredare angreppssätt utifrån perspektivet gestaltad livsmiljö och utgöra redskap för att lösa samhällets utmaningar.

Koncernledningen anser dock att de resurser som planeras för att ombilda ArkDes till en myndighet som ska bevaka och höja kvalitén, istället borde allokeras framtidsinriktat, till Akademierna, d.v.s. till högskolor och universitet som utvecklar kompetens inom dessa områden.

Koncernledningen anser att utredningen borde lagt en större vikt vid att utveckling av kompetens och lagstiftning inom området också bör syfta till att minska genomförandetiden i planeringsprocesser. Vidare anser koncernledningen att kompetensutveckling och metodstöd avseende upphandling bör syfta till att motverka ökande kostnader och förenkla processerna även i detta led. Koncernledningen bedömer att dessa båda uppgifter och utmaningar bör vara högt prioriterade för att både privata och offentliga aktörer. Detta för att kunna tillgodose det bostadsbehov och behov av infrastrukturinvesteringar som för närvarande råder, med god kvalitet i den livsmiljö som skapas.

Ärendet

I betänkandet från Kulturdepartementet redogörs för utredningen om Gestaltad livsmiljö, som har sin grund i ett uppdrag från 2014 att utvärdera nuvarande politik för arkitektur, form och design samt föreslå en ny politik för området. I betänkandet görs en genomgång och analys av nuvarande politik inom området samt ett antal förslag till förändringar.

Utredningen föreslår bl.a. att Statens Centrum för arkitektur och design, ARKDes ombildas till en ny myndighet, Myndigheten för Gestaltad livsmiljö. Den nya myndigheten för "Gestaltad livsmiljö" bör följa upp ändringar i lagstiftning inom respektive sektors lagstiftning.

Utredningen föreslår att en riksarkitekt inom Statens Fastighetsverk tillsätts. Statens Fastighetsverk föreslås också få ett särskilt ansvar för att utveckla samverkan kring arkitektonisk kvalitet i statligt byggande och fastighetförvaltning.

Därutöver föreslås ett utökat stöd till forskningsaktörer inom området för att höja kompetensen inom offentlig upphandling av varor och tjänster inom arkitektur, form och design. En kvalitetspolicy för kommunerna tas fram för upphandling av arkitektur, form och design.

Även ett antal åtgärder för ökad samverkan och kunskapsutbyte och för medborgares delaktighet föreslås. Kvaliteten i arkitektur-, form- och designutbildningarna bör utvärderas ur perspektivet breddad rekrytering för att främja ökad mångfald.

Regeringen bör utvidga anslaget till innovativt byggande som ska gälla fler kategorier inom bostadsbyggande. Reglerna för byggande i experimentsyfte bör också ses över.

Utredningens förslag ska i förlängningen bidra till en ökad hälsa, jämställdhet, rättvis fördelning och demokrati i vid bemärkelse och ska ha positiva konsekvenser för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

Stadsbyggnads- och kulturroteln har remitterat betänkandet (SOU 2015:88) "Gestaltad livsmiljö" till bland annat Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholmshem, Svenska Bostäder, Familjebostäder, SISAB, Stockholm Vatten och Micasa. Familjebostäder, Stockholmshem och SISAB avstår från att lämna synpunkter. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremiss

AB Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder ser betänkandet med de förändringsåtgärder som föreslås, som ett positivt förslag för att säkerställa en god utveckling av bostadsbyggandet och gestaltningen av vår gemensamma livsmiljö. I sammanhanget bör dock frågan om planprocesserna lyftas fram i sin helhet eftersom dessa utgör en såväl formell som praktisk grund i förverkligandet av stadsbyggnadsambitioner. Processerna har idag långa ledtider som skulle kunna effektiviseras för att nå såväl en effektivare plan- och

byggprocess som att säkerställa livsmiljöers olika kvaliteter. Med effektivare planprocesser avses ett mera kreativt samarbete mellan samtliga ansvariga kommunala förvaltningar och kommunala/privata bostadsbolag (*bilaga 1*).

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Micasa Fastigheter ställer sig positiva till betänkandet som lyfter viktiga och ständigt aktuella samhällsfrågor som berör alla människor i vardagen.

Det är viktigt att framhäva de värden som finns och kan utvecklas när det gäller arkitektur, form och design till gagn för hela samhället. Forskning, utbildning och stöd till dessa verksamheter är avgörande delar i detta arbete.

Bolaget arbetar aktivt med dessa frågor i den dagliga verksamheten att utforma goda boendemiljöer och kan också konstatera att dessa värden har en stor inverkan på människors livsmiljö. Detta gäller inte minst bolagets hyresgäster som i många fall tillbringar stor del av sin tid i närmiljön (*bilaga 2*).

Stockholm Vatten Holding AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

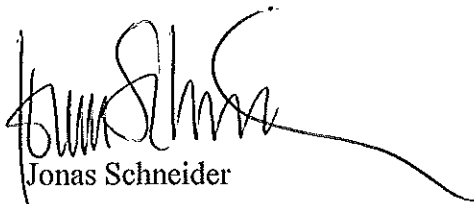
Stockholm Vatten har inga synpunkter på betänkandet annat än ett generellt medskick att dagvatten integreras i bebyggelseutformningen på ett helt annat sätt än i dag, både för att rena dagvatten lokalt och för att fördröja kraftiga flöden. Lokala dagvattenlösningar ger även mervärden i den gestaltade livsmiljön (*bilaga 3*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen är positiv till den övergripande inriktningen och syftet med utredningens arbete d.v.s. att säkerställa en god kvalitet i den livsmiljö som planeras byggas avseende bostadsmiljöer, verksamhetsområden och infrastruktur. Koncernledningen delar också slutsatsen av analysen; att de nya målen ska bör präglas av ett bredare angreppssätt utifrån perspektivet gestaltad livsmiljö och utgöra redskap för att lösa samhällets utmaningar.

Koncernledningen anser dock att de resurser som planeras för att ombilda ArkDes till en myndighet som ska bevaka och höja kvalitén, istället borde allokeras framtidsinriktat, till Akademierna, d.v.s. till högskolor och universitet som utvecklar kompetens inom dessa områden. Koncernledningen ser en risk med att en ytterligare myndighet kan medföra en kontrollfunktion som kan öka genomförandetider, istället för att säkerställa en ökad kvalitet i framtida bebyggelse.

Koncernledningen anser att utredningen borde en större vikt vid att utveckling av kompetens och lagstiftning inom området också bör syfta till att minska genomförandetiden i planeringsprocesser, men med god kvalitet och delaktighet från berörda. Det bör också förtydligas att ett syfte med kompetensutveckling och metodstöd avseende upphandling också är att motverka ökande kostnader och förenkla processerna även i detta led. Koncernledningen anser att dessa båda uppgifter och utmaningar bör vara högt prioriterade. Detta för att både privata och offentliga aktörer ska kunna tillgodose det bostadsbehov och behov av infrastrukturinvesteringar som för närvarande råder med god kvalitet i den livsmiljö som skapas.

Jonas Schneider
Vice VD

Sid. 4 (8)

Bilagor

1. Remissvar AB Svenska Bostäder
2. Remissvar Micasa Fastigheter i Stockholm AB
3. Remissvar Stockholm Vatten Holding AB

Remissvar ang betänkandet Gestaltad livsmiljö (SOU 2015:88)

Betänkandet Gestaltad livsmiljö (SOU 2015:88) har remitterats till koncernledningen Stockholms stadshus AB. Svenska Bostäder har tillsänts betänkandet som underremiss för att ges möjlighet att framföra bolagets synpunkter. Betänkandet har sin grund i en utredning och utvärdering av nuvarande politik för arkitektur, form och design samt att föreslå en ny politik för området. Resultatet är angeläget då vi står inför en omvälvande utveckling som påverkar vår livsmiljö med akut bostadsbrist, segregation och flyktingströmmar. Betänkandet lägger sitt fokus på det offentliga rummet, som allas vårt gemensamma vardagsrum. Arkitektur, form och design ska inte betraktas som ett isolat, utan måste ses i sin fulla kontext för att resultatet ska ges den effekt som politiken eftersträvar. Därför ska också politiken ständigt utvärderas för att därigenom aktivt bidra till en kreativ och kontinuerlig utveckling, samt även säkerställa att frågorna ses i det större sammanhang de ska verka i.

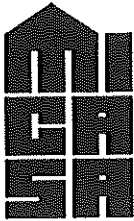
”Gestaltad livsmiljö” utgör kärnan i den helhetspolitik som föreslås, vilken med arkitektur, form och design tillhandahåller verktyg inom flera ”underområden”. Varje enskilt underområde måste betraktas i den större kontext det verkar i för att därigenom säkerställa en långsiktigt god gestaltad livsmiljö. Kvalitetsfrågan är således central i betänkandet, både vad som är kvalitet och hur kvaliteten ska säkerställas över tid och i ett föränderligt samhälle.

I betänkandet föreslås att ”Arkdes” ska ombildas till Myndigheten för Gestaltad livsmiljö med placering på Statens Fastighetsverk. Till myndigheten skulle en sk Riksarkitekt kopplas, vilken skulle få en viktig roll i att stimulera statens agerande i bolag och verk. Samlingar skulle överföras till statligt museum. Myndigheten skulle få en central roll i att bevaka hur politiken följs, utvärdera och följa upp, debattera mm.

Svenska Bostäder ser betänkandet med de förändringsåtgärder som föreslås, som ett positivt förslag för att säkerställa en god utveckling av bostadsbyggandet och gestaltningen av vår gemensamma livsmiljö. I sammanhanget bör dock frågan om planprocesserna lyftas fram i sin helhet eftersom dessa utgör en såväl formell som praktisk grund i förverkligandet av stadsbyggnadsambitioner. Processerna har idag långa ledtider som skulle kunna effektiviseras för att nå såväl en effektivare plan- och byggprocess som att säkerställa livsmiljöers olika kvaliteter. Med effektivare planprocesser avses ett mera kreativt samarbete mellan samtliga ansvariga kommunala förvaltningar och kommunala/privata bostadsbolag.

Pelle Björklund
VD

Emelie Eriksson
Stadsbyggnadsansvarig projektutvecklare

Remissvar avseende betänkandet "Gestaltad livsmiljö" (SOU 2015:88) – en ny politik för arkitektur, form och design

Micasa Fastigheter har fått rubricerade ärende på underremiss av Stockholms Stadshus AB för yttrande senast 2016-01-27.

Ärendet

År 2014 beslutade regeringen att politiken för arkitektur, form och design skulle ses över för att stärka arkitekturens, formens och designens värde och betydelse för individen, livsmiljön och den hållbara samhällsutvecklingen. Utgångspunkten för betänkandet är ett helhetsperspektiv utifrån den enskilda människans behov och möjligheter idag och i framtiden. Det är detta helhetsperspektiv som utredningen valt att kalla gestaltad livsmiljö och detta är kärnan i de nya förslagen.

Som exempel på förslag i utredningen kan nämnas följande frågor.

- En riksarkitekt tillsätts
- En utvecklingsfond för att främja området arkitektur, form och design i hela landet och ge stöd till exportfrämjande insatser ska utredas
- Myndigheten för Gestaltad livsmiljö och Statens fastighetsverk ska få i uppdrag att ge vägledning och stöd till utveckling av arkitektur-, form- och designprogram i statliga myndigheter
- Internationellt utbyte och svensk export av arkitektur, form och design ska stärkas
- Ett statligt stöd ges för att öka mångfalden och stimulera arkitekt- och designbranschen genom att ge utövare i etableringsfasen en större chans att delta i upphandlingar, tävlingar och innovationsprocesser
- Fortsatt och utökat stöd ges till vissa forskningsaktörer för att öka kompetensen inom upphandling av varor och tjänster inom områdena och inom innovativt samhällsbyggande utifrån perspektivet gestaltad livsmiljö
- En kvalitetspolicy för kommunerna tas fram för upphandling av arkitektur, form och design
- Kvaliteten i arkitektur-, form- och designutbildningarna bör utvärderas ur perspektivet breddad rekrytering för att främja ökad mångfald

- Forskningen stärks utifrån perspektivet gestaltad livsmiljö och ett fortsatt stöd till forskningsnätverken ges.
- Den nya myndigheten för "Gestaltad livsmiljö" bör följa upp ändringar i lagstiftning inom respektive sektors lagstiftning
- Regeringen bör utvidga anslaget till innovativt byggande som ska gälla fler kategorier inom bostadsbyggande, Reglerna för byggande i experimentsyfte bör också ses över.

Utredningens förslag ska i förlängningen bidra till en ökad hälsa, jämställdhet, rättvis fördelning och demokrati i vid bemärkelse och ska ha positiva konsekvenser för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

Micasa Fastigheters synpunkter

Micasa Fastigheter ställer sig positiva till betänkandet som lyfter viktiga och ständigt aktuella samhällsfrågor som berör alla människor i vardagen.

Det är viktigt att framhäva de värden som finns och kan utvecklas när det gäller arkitektur, form och design till gagn för hela samhället. Forskning, utbildning och stöd till dessa verksamheter är avgörande delar i detta arbete.

Bolaget arbetar aktivt med dessa frågor i den dagliga verksamheten att utforma goda boendemiljöer och kan också konstatera att dessa värden har en stor inverkan på människors livsmiljö. Detta gäller inte minst bolagets hyresgäster som i många fall tillbringar stor del av sin tid i närmiljön.

Med vänlig hälsning

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Maria Mannerholm
VD

MILJÖCHEF
VD-STAB
LARS LINDBLOM
TEL 0852212450
LARS.LINDBLOM@STOCKHOLMVATTEN.SE

PROMEMORIA

Till: Jennie Landegren Stockholms Stadshus AB

Ang: Remiss av Betänkande SOU 2015:88 Gestaltad Livsmiljö

Stockholm Vatten har inga synpunkter på betänkandet annat än ett generellt medskick att dagvatten integreras i bebyggelseutformningen på ett helt annat sätt än i dag, både för att rena dagvatten lokalt och för att fördröja kraftiga flöden. Lokala dagvattenlösningar ger även mervärden i den gestaltade livsmiljön.